

Doing Business 2016-2018
Measuring Regulatory Quality and Efficiency

ธนาคารโลก (World Bank) ได้ประเมินผลความง่ายในการดำเนินธุรกิจของประเทศต่างๆ รวม 189 ประเทศทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย โดยกำหนดประเด็นการประเมิน ออกเป็น 11 ประเด็น คือ

1. การเริ่มต้นธุรกิจ(Starting a business)
  2. การจัดการกับการก่อสร้างอาคาร (Dealing with construction permit)
  3. ความมั่นคงทางพลังงานไฟฟ้า (Getting electricity)
  4. สิทธิขั้นพื้นฐานทางทรัพย์สิน (Registering property)
  5. การได้รับสินเชื่อ (Getting credit)
  6. การคุ้มครองสิทธิของนักลงทุน (Protecting minority investors)
  7. การจ่ายภาษี (Paying Tax)
  8. การส่งสินค้าข้ามแดน (Trading across borders)
  9. การบังคับสัญญา (Enforcing contract)
  10. การฟื้นฟูกิจการ (Resolving insolvency)
  11. กฎหมายเกี่ยวกับตลาดแรงงาน (Labor market regulation)
- โดยประเด็นที่เกี่ยวข้องกับศาลยุติธรรมโดยตรง คือ การบังคับสัญญา (Enforcing contract)

การบังคับสัญญา (Enforcing contract)

ประสิทธิภาพและความโปร่งใสสนับสนุนธุรกิจใหม่ เนื่องจากกลุ่มธุรกิจรู้ว่าพวกเขาสามารถพึ่งพาศาลในกรณีที่ลูกค้าไม่ชดใช้หนี้ ความรวดเร็วในการพิจารณาพิพากษาคดีเป็นสิ่งสำคัญสำหรับธุรกิจขนาดเล็ก ซึ่งขาดเงินทุนที่จะรอคอยระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีที่ยาวนานของศาล ซึ่งโครงสร้างตัวชี้วัดการประเมินเกี่ยวกับการบังคับสัญญาประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

1. คุณภาพของกระบวนการพิจารณาพิพากษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ส่วน
  - 1.1 โครงสร้างศาลและกระบวนการพิจารณาคดี
  - 1.2 การบริหารจัดการคดี
  - 1.3 ศาลอิเล็กทรอนิกส์
  - 1.4 การระงับข้อพิพาททางเลือก
2. ระยะเวลาที่ใช้สำหรับการบังคับสัญญาผ่านศาลชั้นต้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน
  - 2.1 ระยะเวลาสำหรับขั้นตอนฟ้องร้องคดีต่อศาล
  - 2.2 ระยะเวลาสำหรับการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล
  - 2.3 ระยะเวลาการบังคับตามคำพิพากษา
3. ค่าใช้จ่ายที่ใช้สำหรับการบังคับสัญญาผ่านศาลชั้นต้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน
  - 3.1 ค่าป่วยการของอัยการ/ทนายความ
  - 3.2 ค่าธรรมเนียมศาล
  - 3.3 ค่าบังคับคดี

โดยรายละเอียดของแต่ละตัวชี้วัดและผลการประเมินประเทศไทยตามตัวชี้วัดดังกล่าวในปี ค.ศ. 2016 และ ค.ศ.2017 มีดังนี้

โครงสร้างศาลและกระบวนการการพิจารณาคดี (Court structure and proceeding)

โครงสร้างศาลและกระบวนการการพิจารณาคดี	ใช่	ไม่ใช่	ประเทศไทย		
			ค.ศ. 2016	ค.ศ. 2017	ค.ศ. 2018
1. ศาลยุติธรรมมีศาลหรือแผนกคดีชำนาญพิเศษเพื่อรับพิจารณาคดีพาณิชย์เป็นการเฉพาะใช่หรือไม่	1.5	0	0 (ไม่ใช่)	0(ไม่ใช่)	0(ไม่ใช่)
2 ศาลแขวง (small claim court)					
2.1 ศาลยุติธรรมมีการจัดตั้งศาลแขวงใช่หรือไม่	1	0	1(ใช่)	1 (ใช่)	1 (ใช่)
2.2 ถ้ามี คู่กรณีสามารถยื่นฟ้องด้วยตนเองหรือไม่	0.5	0	0.5 (ใช่)	0.5 (ใช่)	0.5 (ใช่)
3. โจทก์สามารถร้องขออายัดทรัพย์สิน เพื่อป้องกันมิให้จำเลยเคลื่อนย้ายหรือแบ่งแยกทรัพย์สิน	1	0	1 (ใช่)	1 (ใช่)	1 (ใช่)
4. การกำหนดผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนใช้วิธีการสุ่มโดยอัตโนมัติใช่หรือไม่	สุ่มโดยอัตโนมัติได้ 1 คะแนน สุ่มแต่ไม่อัตโนมัติได้ 0.5 คะแนน	0	0.5 (สุ่มแต่ไม่อัตโนมัติ)	0.5 (สุ่มแต่ไม่อัตโนมัติ)	0.5 (สุ่มแต่ไม่อัตโนมัติ)
5. การให้น้ำหนักพยานในกรณีที่เป็นหญิงและชายอย่างเท่าเทียมกัน	0	1	(ยังไม่มีตัวชี้วัดนี้)	0 (ใช่)	0 (ใช่)
รวม	5		3	3	3

การบริหารจัดการคดี (Case management)

การบริหารจัดการคดี	ใช่	ไม่ใช่	ประเทศไทย		
			ค.ศ. 2016	ค.ศ. 2017	ค.ศ. 2018
1. ระยะเวลามาตรฐานการพิจารณาพิพากษาคดี	ใช่ตามข้อ 1.2 และคดีส่วนใหญ่สามารถดำเนินการได้ตามเวลาที่กำหนด ได้ 1 คะแนน		0	0	0
1.1 มีกฎหมายกำหนดระยะเวลามาตรฐานสำหรับการดำเนินการที่สำคัญในคดีแพ่ง คือ - ชั้นก่อนยื่นฟ้อง - ยื่นฟ้อง - ชี้สองสถาน - การสืบพยาน - การพิพากษาคดี	ใช่ตามข้อ 1.2 และถ้าคดีส่วนใหญ่ไม่สามารถดำเนินการได้ตามเวลาที่กำหนด ได้ 0.5 คะแนน		ใช่	ใช่	ใช่
1.2 มีกฎหมายกำหนดระยะเวลามาตรฐานตามข้อ 1.1 อย่างน้อย 3 ข้อ	ไม่ใช่ตามข้อ 1.2 ได้ 0 คะแนน		ไม่ใช่	ไม่ใช่	ไม่ใช่
1.3 คดีส่วนใหญ่สามารถดำเนินการได้ตามเวลาที่กำหนด			ไม่ใช่	ใช่	ใช่
2. การเลื่อนคดี	ถ้าใช่ทั้ง 3 ข้อ ได้ 1 คะแนน		0	0	0
2.1 มีกฎหมายกำหนดจำนวนสูงสุดของการเลื่อนคดี	ถ้าใช่ 2 จาก 3 ข้อ ได้ 0.5 คะแนน ถ้าใบน้อยกว่า 2 ข้อ ได้ 0 คะแนน		ไม่ใช่	ไม่ใช่	ไม่ใช่
2.2 มีกฎหมายกำหนดข้อจำกัดของการเลื่อนคดี			ไม่ใช่	ไม่ใช่	ไม่ใช่
2.3 จำนวนคดีส่วนใหญ่ปฏิบัติตามกฎหมาย			ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
*3. รายงานผลการปฏิบัติงานของศาลตั้งต่อไปนี้ได้ถูกจัดทำขึ้น	ถ้าใช่ 2 จาก 4 ข้อ ได้ 1 คะแนน ถ้าใบน้อยกว่า 2 ข้อ ได้ 0 คะแนน		0	1	1
3.1 รายงานระยะเวลาการพิจารณาพิพากษาคดี 3.2 รายงานผลอัตราคดีเสร็จไป 3.3 รายงานผลระยะเวลาดังของคดีที่อยู่ระหว่างพิจารณา 3.4 ความก้าวหน้าของแต่ละคดี			ไม่ใช่	ใช่	ใช่
4. การประชุมคดีก่อนการพิจารณาคดีของศาลได้มีการนำมาใช้	1	0	1 (ใช่)	1 (ใช่)	1 (ใช่)

หมายเหตุ : *ผลการประเมินประเทศไทยในปี ค.ศ. 2017 - 2018 ดีขึ้นจากปี ค.ศ. 2016

การบริหารจัดการคดี	ใช่	ไม่ใช่	ประเทศไทย		
			ค.ศ. 2016	ค.ศ. 2017	ค.ศ. 2018
5. มีเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์จัดไว้ในศาลเพื่อให้ผู้พิพากษาใช้ประโยชน์ได้แก่	มีอย่างน้อย 4 หัวข้อ จาก 5 หัวข้อ ได้ 1 คะแนน		0	0	0
- กฎหมายที่เกี่ยวข้องในคดี - ตารางนัดผู้พิพากษา - การแจ้งเรื่องต่างๆ อัยการและ ทนายความแก่ - สรุปรายชื่อและเอกสารอื่นๆ - คำพิพากษาของศาลในคดีต่างๆ	มีน้อยกว่า 4 หัวข้อ จาก 5 หัวข้อ ได้ 0 คะแนน		ไม่ใช่	ไม่ใช่	ไม่ใช่
6. มีเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์จัดไว้ในศาลเพื่อให้อัยการและทนายความใช้ประโยชน์ได้แก่	มีอย่างน้อย 4 หัวข้อ จาก 5 หัวข้อ ได้ 1 คะแนน		0	0	0
- กฎหมายที่เกี่ยวข้องในคดี - แบบฟอร์มศาล - ข้อมูลสถานะของคดี - สรุปรายชื่อและเอกสารอื่นๆ - คำพิพากษาของศาลในคดีต่างๆ	มีน้อยกว่า 4 หัวข้อ จาก 5 หัวข้อ ได้ 0 คะแนน		ไม่ใช่	ไม่ใช่	ไม่ใช่
รวม	6		1	2	2

ศาลอิเล็กทรอนิกส์ (Court automation)

ศาลอิเล็กทรอนิกส์	ใช่	ไม่ใช่	ประเทศไทย		
			ค.ศ. 2016	ค.ศ.2017	ค.ศ.2018
1. คู่ความสามารถยื่นคำร้อง/คำฟ้องทางอิเล็กทรอนิกส์ได้หรือไม่	1	0	0 (ไม่ใช่)	0 (ไม่ใช่)	0 (ไม่ใช่)
2. คู่ความสามารถได้รับบริการ เกี่ยวกับกระบวนการยื่นคำร้อง/คำฟ้องผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์จนเสร็จสิ้น ก่อนเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของศาลได้หรือไม่	1	0	0 (ไม่ใช่)	0 (ไม่ใช่)	0 (ไม่ใช่)
**3. คู่ความสามารถจ่ายค่าธรรมเนียมศาลผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ได้หรือไม่	1	0	0 (ไม่ใช่)	0 (ไม่ใช่)	1 (ใช่)
4. คำพิพากษาคดีแพ่งและพาณิชย์ของศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาสามารถเปิดเผยสู่สาธารณชนผ่านหนังสือพิมพ์อินเทอร์เน็ต เว็บไซต์หรือไม่ (ปี 2017 เปลี่ยนเป็นทุกชั้นศาล)	1	0	0 (ไม่ใช่)	0 (ไม่ใช่)	0 (ไม่ใช่)
รวม		4	0	0	

หมายเหตุ : **ผลการประเมินประเทศไทยในปี ค.ศ. 2018 ดีขึ้นจากปี ค.ศ. 2017

การระงับข้อพิพาททางเลือก (Alternative dispute resolution)

การระงับข้อพิพาททางเลือก	ใช่	ไม่ใช่	ประเทศไทย		
			ค.ศ. 2016	ค.ศ. 2017	ค.ศ. 2018
1. อนุญาโตตุลาการ					
1.1 อนุญาโตตุลาการภายในประเทศ ดำเนินการภายใต้ประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความแพ่งและพาณิชย์	0.5	0	0.5 (ใช่)	0.5 (ใช่)	0.5 (ใช่)
1.2 มีข้อโต้แย้งทางพาณิชย์นอกเหนือจาก ข้อโต้แย้งเหล่านั้นที่เกี่ยวข้องกับคำสั่งทาง ปกครองและนโยบายสาธารณะบางอย่าง ซึ่งไม่สามารถเข้าสู่กระบวนการ อนุญาโตตุลาการ	0	0.5	0.5 (ไม่ใช่)	0.5 (ไม่ใช่)	0.5 (ไม่ใช่)
1.3 คำตัดสินของอนุญาโตตุลาการโดย ส่วนใหญ่มีผลบังคับใช้ตามคำพิพากษา ของศาล	0.5	0	0.5 (ใช่)	0.5 (ใช่)	0.5 (ใช่)
2. การไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท					
2.1 มีการใช้กระบวนการไกล่เกลี่ยเพื่อ ระงับข้อพิพาททางพาณิชย์	0.5	0	0.5 (ใช่)	0.5 (ใช่)	0.5 (ใช่)
2.2 การใช้กระบวนการไกล่เกลี่ยเพื่อระงับ ข้อพิพาททางพาณิชย์ดำเนินการภายใต้ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และพาณิชย์	0.5	0	0 (ไม่ใช่)	0 (ไม่ใช่)	0 (ไม่ใช่)
2.3 มีข้อจูงใจทางการเงินสำหรับคู่ความที่ นำคดีความเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ย ระงับข้อพิพาท เช่น คินเงินค่าธรรมเนียม ศาลหากไกล่เกลี่ยสำเร็จ	0.5	0	0.5 (ใช่)	0.5 (ใช่)	0.5 (ใช่)
รวม		3	2.5	2.5	2.5

สรุปผลการประเมินประเทศไทยในปี ค.ศ. 2016-2018

ตัวชี้วัด	ประเทศไทย		
	ค.ศ. 2016	ค.ศ. 2017	ค.ศ. 2018
1. คุณภาพของกระบวนการพิจารณาพิพากษา	<u>6.5</u> คะแนน จาก <u>18</u> คะแนน	<u>7.5</u> คะแนน จาก <u>18</u> คะแนน	<u>8.5</u> คะแนน จาก <u>18</u> คะแนน
1.1 โครงสร้างศาลและกระบวนการพิจารณาคดี	3 คะแนน จาก 5 คะแนน	3 คะแนน จาก 5 คะแนน	3 คะแนน จาก 5 คะแนน
***1.2 การบริหารจัดการคดี	1 คะแนน จาก 6 คะแนน	2 คะแนน จาก 6 คะแนน	2 คะแนน จาก 6 คะแนน
****1.3 ศาลอิเล็กทรอนิกส์	0 คะแนน จาก 4 คะแนน	0 คะแนน จาก 4 คะแนน	1 คะแนน จาก 4 คะแนน
1.4 การระงับข้อพิพาททางเลือก	2.5 คะแนน จาก 3 คะแนน	2.5 คะแนน จาก 3 คะแนน	2.5 คะแนน จาก 3 คะแนน
2. ระยะเวลาที่ใช้สำหรับการบังคับสัญญาผ่านศาลชั้นต้น	<u>440</u> วัน	<u>440</u> วัน	<u>420</u> วัน
2.1 ระยะเวลาสำหรับขั้นตอนฟ้องร้องคดีต่อศาล	60 วัน	60 วัน	60 วัน
2.2 ระยะเวลาสำหรับการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล	260 วัน	260 วัน	260 วัน
****2.3 ระยะเวลาการบังคับใช้คำพิพากษา	120 วัน	120 วัน	100 วัน
3. ค่าใช้จ่ายที่ใช้สำหรับการบังคับสัญญาผ่านศาลชั้นต้น	<u>ร้อยละ 19.5</u> ของ การเรียกร้อง	<u>ร้อยละ 19.5</u> ของ การเรียกร้อง	<u>ร้อยละ 16.9</u> ของ การเรียกร้อง
3.1 ค่าป่วยการของอัยการ/ทนายความ	ร้อยละ 10 ของการ เรียกร้อง	ร้อยละ 10 ของการ เรียกร้อง	ร้อยละ 10 ของการ เรียกร้อง
3.2 ค่าธรรมเนียมศาล	ร้อยละ 6.5 ของการ เรียกร้อง	ร้อยละ 6.5 ของการ เรียกร้อง	ร้อยละ 6.5 ของการ เรียกร้อง
*****3.3 ค่าบังคับคดี	ร้อยละ 3 ของการ เรียกร้อง	ร้อยละ 3 ของการ เรียกร้อง	ร้อยละ 0.4 ของการ เรียกร้อง

หมายเหตุ : *** ผลการประเมินประเทศไทยในปี ค.ศ. 2018 คงที่จากปี ค.ศ. 2017 และดีขึ้นจากปี ค.ศ. 2016

****ผลการประเมินประเทศไทยในปี ค.ศ. 2018 ดีขึ้นจากปี ค.ศ. 2017 และ ค.ศ. 2016

*****ผลการประเมินประเทศไทยในปี ค.ศ. 2018 ดีขึ้นจากปี ค.ศ. 2017 และ ค.ศ. 2016

*****ผลการประเมินประเทศไทยในปี ค.ศ. 2018 ดีขึ้นจากปี ค.ศ. 2017 และ ค.ศ. 2016